

KUPIŠKIO MENO MOKYKLOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos oficialusis pavadinimas – Kupiškio meno mokykla, trumpasis pavadinimas– Meno mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 191777764.
2. Mokyklos įsteigimo data: 1966 m. rugpjūčio 3 d.
3. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
4. Mokyklos priklausomybė – savivaldybės mokykla.
5. Mokyklos savininkas – Kupiškio rajono savivaldybė.
6. Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kupiškio rajono savivaldybės taryba.
7. Mokyklos buveinė – Gedimino g. 46, LT-40129 Kupiškis.
8. Mokyklos grupė – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla, kodas 3160.
9. Mokyklos tipas – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla, kodas 3161.
10. Kupiškio meno mokyklos neformaliojo vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų švietimo programų (toliau – Programos) rengėjas ir vykdytojas – Kupiškio meno mokykla (toliau – Mokykla).
11. Kupiškio meno mokyklos neformaliojo vaikų švietimo programų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų žmonių neformaliojo muzikinio ir dailės ugdymo tikslus, uždavinius, turinį, ugdymo priemones, siektinus rezultatus bei pasiekimų ir pažangos vertinimą.
12. Aprašas parengtas vadovaujantis Muzikos mokyklų programiniais reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. 986, Bendrųjų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. ISAK- 991 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. V-1214 redakcija), Vaikų neformaliojo švietimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK- 2695

(Žin., 2006, Nr. 4-115), Mokyklos nuostatais, patvirtintais Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 15 d. sprendimu Nr. TS-204.

13. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853), 2011, Nr. 38-1824), aprašytas sąvokas.

14. Mokykloje įgyvendinamų Programų pavadinimas, trukmė ir apimtis, lygmuo, ugdymo kryptis ir mokomųjų dalykų bei ugdymo organizavimo formos nustatomos atsižvelgiant į mokinio amžių, brandą, pasirinktą muzikos instrumentą (dainavimo) ir dailės kursą:

14.1. ugdymo Programos pavadinimas, trukmė ir apimtis:

14.1.1. ankstyvojo muzikinio ugdymo programa-nuo 1 iki 2 metų trukmės, skirta 4-7 metų amžiaus vaikams po minimalaus klausos patikrinimo;

14.1.2. parengiamojo muzikinio ugdymo programa – nuo 1 iki 2 metų trukmės, 7-8 metų amžiaus vaikai. Į šią programą priimami mokiniai dalyvavę atrankoje. Atrankos kriterijai: klausos ir ritmo pojūčio bei muzikinės atminties, fizinių duomenų įvertinimas.

14.1.3. pradinio muzikinio ugdymo programos – 3 metų trukmės (I–III klasės);

14.1.4. pagrindinio muzikinio ugdymo programa – 3 metų (IV–VI klasės) ir 4 metų trukmės (IV–VII klasės) priklausomai nuo pasirinkto instrumento;

14.1.5. išplėstinio muzikinio ugdymo programa – nuo 1 iki 4-5 metų trukmės (VII–X ar VIII–XII klasės) priklausomai nuo pasirinkto instrumento (pagal mokinio gebėjimus ir jo pageidavimą, jeigu yra laisvų vietų);

14.1.6. pradinio ir pagrindinio muzikinio ugdymo programos kursai laikomi baziniu kursu;

14.1.7. profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulio programa- nuo 1 iki 7 metų trukmės (I-VII klasės), atsižvelgiant į mokinio pasiekimus, laimėjimus ir mokyklos mokytojų tarybos siūlymus.

14.1.8. muzikinės saviraiškos ugdymo programa -2 metų trukmės (IV- V klasės);

14.1.9. muzikos mėgėjų ugdymo programa -4 metų trukmės, skirta ankščiau muzikos nesimokiusiems vyresniems nei 14 metų mokiniams ir suaugusiems;

14.1.10. kryptingo ugdymo programa –meno kolektyvuose – nuo 1 iki 7 metų trukmės priklausomai mokinio pasirinkimo, ugdymo plano;

14.1.11. ankstyvojo dailės ugdymo programa- nuo 1 iki 2 metų trukmės. Skirta 6-10 metų vaikams.

14.1.12. pradinio dailės ugdymo programa-1 metų trukmės (I klasė), skirtas 10-12 metų amžiaus vaikams;

14.1.13. pagrindinio dailės ugdymo programa-4 metų trukmės (I-IV klasės), skirtas mokiniams baigusiems pradinį dailės ugdymą;

14.1.14. išplėstinio dailės ugdymo programa – nuo 1 iki 3-4 metų trukmės (V- VII ar V–VIII klasės) priklausomai nuo pasirinktos dailės programos (pagal mokinio gebėjimus ir jo pageidavimą, jeigu yra laisvų vietų);

14.1.15. dailės saviraiškos ugdymo programa -2 metų trukmės (II-III klasės) pagal mokinio gebėjimus ir jo pageidavimą, jeigu yra laisvų vietų;

14.1.16. dailės mėgėjų ugdymo programa – nuo 2 iki 4 metų trukmės, skirta anksčiau dailės nesimokiusiems vyresniems nei 14 metų mokiniams ir suaugusiems;

14.2. Programų lygmuo:

14.2.1. bendrosios programos, atitinkančios Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintas bendrąsias muzikos ir meno mokyklų programas;

14.2.2. sustiprintos individualios ir individualios meninės saviraiškos programos, atitinkančios pageidaujančių mokytiis asmenų gebėjimus ir poreikius;

14.3. muzikinė ir dailės ugdymo kryptis, mokomųjų dalykų, ugdymo organizavimo formų ir mokymosi trukmė:

14.3.1. dainavimas. Privalomieji dalykai yra dainavimas, solfedžio, fortepijonas (atitinka fortepijono specialybės reikalavimus), muzikos istorija, ansamblis; pasirenkamasis dalykas – dirigavimas. Dainavimo, fortepijono dalykų pamokos individualios. Ansamblio, solfedžio, muzikos istorijos, pamokos – grupinės. Solinį dainavimą gali lavinti tik turintys puikius vokalius, muzikinius gebėjimus, ritmo pojūtį, komunikabilumą mokiniai. Solinis dainavimas suteikia meninės saviraiškos, kūrybinės veiklos, kultūrinės patirties, galimybę dalyvauti konkursinėje ir koncertinėje veikloje, kuri vykdoma įvairiais lygiais, atsižvelgiant į vaikų individualius gebėjimus: mokykloje, mieste, apskrityje, respublikoje ir tarptautiniu lygiu. Mokymo(si) trukmė – 7 metai;

14.3.2. chorinis dainavimas. Specialybės privalomieji dalykai yra dainavimas ir dirigavimas (dirigavimas – VII klasėje), solfedžio, fortepijonas (atitinka fortepijono specialybės reikalavimus), muzikos istorija, choras. Dirigavimo, dainavimo, fortepijono dalyko pamokos individualios, kitų dalykų – grupinės. Mokiniai inicijuojami meninei, muzikinei, kultūrinei veiklai; ugdytiniai savo meninius gebėjimus realizuoja koncertuose, konkursuose, edukaciniuose kultūriniuose renginiuose. Mokymo(si) trukmė – 7 metai;

14.3.3. muzikos instrumentas. Mokiniai, atsižvelgiant į jų poreikius, norus, gebėjimus, amžių bei Mokyklos meninio ugdymo tradicijas, renkasi vieną iš šių muzikos instrumentų specialybių: fortepijoną (pianiną), smuiką, klasikinę gitarą, akordeoną, kankles; pučiamuosius instrumentus (individualiai pagal mokinio brandą): saksofoną, klarnetą, blok fleitą, išilginę fleitą, trimitą, tromboną. Privalomieji ugdymo dalykai yra atitinkamas muzikos instrumentas, solfedžio, muzikos istorija, ansamblinis grojimas. Pasirenkamieji dalykai – papildomas muzikos instrumentas (rekomenduojama rinktis fortepijoną (pianiną)) ir solinis dainavimas, kiti instrumentai. Solfedžio, muzikos istorijos, instrumentinis ansamblis ir chorai yra grupiniai užsiėmimai, pagrindinio ir

papildomo muzikos instrumento pamokos yra individualios. Fortepijono, smuiko ir chordinio dainavimo specialybių mokymo trukmė 7 metai, kitų muzikos instrumentų specialybių – 6 metai.

14.3.4. piešimas. Supažindina mokinius su įvairiomis piešimo priemonėmis, moko dirbti su jomis. Geometrinių figūrų perspektyva, apšvietimas, forma, medžiagiškumas. Padeda suvokti tikrovės formų įvairovę, formuoti jų perteikimo bei studijavimo įgūdžius. Piešimas apima studijinį (struktūrinis, analitinis, konstruktyvus, kompozicinis ir kt.), eskizinį bei interpretacinį piešinį.

14.3.5. spalvinė raiška (tapyba). Supažindina mokinius su spalvų teorija, tapyba ir jos galimybėmis ugdyti spalvinę raišką. Tai tapybinio aplinkos suvokimo ir perteikimo bei spalvos, kaip dailės raiškos priemonės, naudojimo pagrindai. Ji apima spalvinę, tapybinę plastiką, formos ir erdvės kūrimą spalva, įvairias tapybos technikas ir kt.;

14.3.6. kompozicija (kompozicijos pagrindai). Supažindina mokinius su dailės kūrinio kūrimo principais. Ji apima kompozicijos pagrindus ir pasirenkamas dailės šakas. Ugdo ritmo, dermės ir erdvės pajautimą. Supažindina su kompozicija ir jos galimybėmis. Lavina regimąją atmintį. Ugdo veido proporcijų pajautimą. Išryškina svarbiausius veido bruožus, ugdo mokinių fantaziją, kruopštumą;

14.3.7. erdvinė plastika (skulptūra). Lavina mokinių kūrybiškumą ir išradingumą, atskleidžia atitrūkimo nuo natūros ir naujos „savo“ realybės sukūrimo galimybes. Moko kurti dekoratyvines kompozicijas. Tai erdvinės formos suvokimo ir kūrimo pagrindai. Ji apima lipdybą, skulptūrą, erdvinę plastiką, erdvinės formos kompoziciją, formą erdvėje, mažąją plastiką, skulptūrinį objektą;

14.3.8. pasirenkamoji dailės šaka (grafika). Tai įvairių faktūrų kūrimas, koliažų klijavimas, štapavimas ir spausdinimas monotipijų, gratažo raižymas. Kartono, lino raižinių spausdinimas, atšviestos grafikos kūrimas. Kaligrafija, lietas tušas;

14.3.9. dailėtyra. Apima dailės istoriją, teoriją ir kritiką. Tai dalykas, supažindinantis su dailės ir architektūros istorine raida, kūrimo istoriniu ir kultūriniu kontekstu, dailės rūšimis, žanrais ir vizualinės kalbos pagrindais, formuojantis individualų mokinio santykį su kūriniu, ugdantis gebėjimą vertinti.

15. Siūlomos veiklos ir mokymosi būdai yra prieinami visiems mokiniams nepriklausomai nuo socialinės padėties ir diferencijuojami pagal amžių, išsilavinimą, turimą patirtį.

16. Programų trukmė nurodoma konkrečiose Mokyklos vykdomose bendrosiose, individualiosiose ir profesinės linkmės muzikinio ir dailės ugdymo modulio programose.

17. Programos rengiamos Mokyklos mokytojų, remiantis Mokyklos ugdymo planais patvirtintais Mokyklos direktoriaus ir konkretizuojamos rengiant kiekvieno mokinio individualią muzikavimo programą (repertuarą).

18. Mokykloje rengiamos ir įgyvendinamos šios muzikinio ugdymo Programos:

18.1. muzikos rašto ir kultūros pažinimo, solfedžio ugdymo programa;

18.2. dainavimo ugdymo programa;

- 18.3. chorinio dirigavimo ugdymo programa;
- 18.4. chorinio dainavimo ugdymo programa;
- 18.4. kanklių instrumento ugdymo programa;
- 18.5. gitaros instrumento ugdymo programa;
- 18.6. smuiko instrumento ugdymo programa;
- 18.7. pučiamųjų instrumentų; (saksofono, klarneto, fleitos, trimito, trombono, tūbos) ugdymo programa;
- 18.8. fortepijono instrumento ugdymo programa;
- 18.9. akordeono instrumento ugdymo programa;
- 18.10. papildomo instrumento (fortepijono, akordeono, saksofono, vokalo ir kitų instrumentų) ugdymo programa;
- 18.11. muzikos istorijos ugdymo programa;
- 18.12. ankstyvojo muzikinio ugdymo programa;
- 18.13. parengiamojo muzikinio ugdymo programa;
- 18.14. įvairių instrumentų saviraiškos ugdymo programos;
- 18.15. įvairių instrumentų profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulio programos (įgyvendinama atsižvelgiant į Mokyklos direktoriaus patvirtinto ugdymo plano galimybes);
- 18.16. įvairių instrumentų išplėstinio ugdymo programos;
- 18.17. mokomųjų kolektyvų (jaunučių ir jaunių choro, vaikų kapelos, akordeono, gitarų, varinių ir medinių pučiamųjų instrumentų, kanklių, smuikų ir kitų kolektyvų) ugdymo programos;
- 19. Mokykloje rengiamos ir įgyvendinamos šios dailės ugdymo Programos:
 - 19.1. piešimas;
 - 19.2. spalvinė raiška (tapyba);
 - 19.3. kompozicija (kompozicijos pagrindai);
 - 19.4. erdvinė plastika (skulptūra);
 - 19.5. pasirenkamoji dailės šaka (grafika);
 - 19.6. dailėyra;
 - 19.7. projektai;
 - 19.8. plastinė raiška (erdvinė);
 - 19.9. integruota meninė raiška;
 - 19.10. vasaros praktika (pleneras).
- 20. Kitos muzikinio ir dailės ugdymo įvairių modulių programos gali būti įgyvendinamos ugdymo procese taikant projektinį metodą, įvairių lygių konkursinei, koncertinei veiklai vykdyti, taikant struktūrinių fondų ir kitų finansavimo šaltinių paramą.
- 21. Įgyvendinant Programas siekiama, kad muzikinius, dailės ir meninius įgūdžius mokiniai socialiai įprasmintų kūrybiniais laimėjimais, muzikavimu ansamblyje, pleneruose, kartu su

mokytojais dalyvautų atlikėjiškoje ir kūrybinėje veikloje, reprezentuotų ir aktyvintų miesto, regiono kultūrinį gyvenimą, plėtotų meninę švietėjišką veiklą.

22. Plėtojant ansamblio ir kolektyvinio muzikavimo, sceninės kultūros, meninės interpretacijos ir meninės saviraiškos įgūdžius ir siekiant demokratiškumo, tarpkultūrinio pažinimo, bendravimo kompetencijos, Mokykloje įgyvendinimas kolektyvinis mokinių ir mokytojų muzikavimas, parodų organizavimas. Mokomojo ansamblio sudėtis nustatoma atsižvelgiant į mokinių pageidavimus ir Mokyklos veiklos programą.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

23. Mokykloje vykdomų Programų tikslas:

23.1. tenkinti muzikinio, dailės ir meninio pažinimo, ugdymo, įgūdžių lavinimo, saviraiškos poreikius;

23.2. užtikrinti vaikų, jaunų ir suaugusių žmonių galimybę papildomai lavinti savo įgūdžius, visapusiškai ugdyti meninius gebėjimus, skonį, kultūrą;

24. Mokykloje vykdomų Programų uždaviniai:

24.1. sudaryti sąlygas atsiskleisti ir formuotis asmenybei ir plėtoti jos kūrybinius meninius gebėjimus;

24.2. teikti kryptingą meninį išsilavinimą, teikti meninės bei kūrybinės terpės pažinimo pradmenis, supažindinti su pasirinktos muzikos ir dailės srities ir pasirinktos konkrečios meninės raiškos (muzikavimo, dainavimo, dirigavimo, dailės) savybėmis; mokyti ir tobulinti instrumentinio muzikavimo ir dailės įgūdžius;

24.3. sudaryti galimybes ir palankesnes sąlygas gabiams ir itin gabiams meniai vaikams plėtoti ryškius meninius gebėjimus ir įgūdžius, gilinti muzikinę, dailinę ir meninę, asmeninę, socialinę ir kitas kompetencijas;

24.4. teikti ir plėtoti meno kultūros pažinimą, išugdyti gebėjimą suprasti ir vertinti profesionalią muziką, dailės kūrinius, kultūrinės aplinkos procesus;

24.5. skatinti dalyvavimą švietėjiškoje ir kultūrinėje veikloje;

24.6. kryptingai ugdyti asmens edukacines, socialines, asmenines bei profesines kompetencijas;

24.7. remiantis tautinės kultūros tradicijomis ir papročiais, ugdyti tautinę savimonę ir pilietiškumą.

25. Kiekvienos muzikinio ir dailės ugdymo srities Programa turi specifinių uždavinių pagal jai būdingą pakraipą (atsižvelgiant į šiai pakraipai keliamus bendrus muzikinio ir dailės ugdymo reikalavimus, programos lygmenį (bendroji ar individualioji), muzikinio ugdymo ir dalyko mokymo(si) reikalavimus, mokinio individualias savybes (amžių, brandą, gebėjimus).

26. Mokykloje neformaliojo švietimo būdu įgyjamos kompetencijos:

26.1. profesinės – muzikos instrumento, solinio dainavimo, chorinio dainavimo ir chorinio dirigavimo dalykų žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, estetinių muzikos ypatybių suvokimas, atpažinimas ir mokėjimas jomis pasinaudoti, įsisavinant muzikos kalbą. Piešimo, grafikos, tapybos, kompozicijos, erdvinės plastikos, dailėtyros dalykų žinių, gebėjimų ir įgūdžių taikymas kūrybiniuose darbuose;

26.2. kultūrinės – gebėjimas suvokti ir vertinti kultūrinės realijas, dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą, suvokti ir vertinti įvairias muzikines, dailės ir menines kultūros formas ir reiškinius;

26.3. bendrosios, reikalingos veikti visose gyvenimo srityse, – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

27. Baigę Programas, vaikai ir jauni žmonės turi gebėti suvokti savo tautos muzikinę ir meninę kalbą, jausti lietuvių liaudies tradicijų ir kultūros unikalumą, būti susipažinę su Europos ir pasaulio muzikos kultūros ir meno vertybėmis. Mokiniai, įgiję elementarių muzikos teorijos žinių, turi mokėti gerai skaityti natų raštą, pažinę dailės pagrindus-suvokti ir formuoti individualų santykį su kūriniu. Mokiniai turi noriai ir aktyviai dalyvauti kultūriniame gyvenime, tapti aktyviais kultūrinio gyvenimo dalyviais ir dėmesingais atlikėjų vertintojais. Itin gabūs ir talentingi mokiniai skatinami tęsti muzikines ir dailės studijas pasirenkant pedagogo ar/ir muzikanto ar kitą atlikėjų meno profesiją.

III. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

28. Programų turinys priklauso nuo daugiamečio nuosekliojo muzikinio ir meninio ugdymo Mokykloje sistemos:

28.1. ankstyvasis muzikinio ugdymas skirtas ikimokyklinio amžiaus vaikams, kuris suteikia galimybę atskleisti vaikų kūrybines galias ir sugebėjimus, bei supažindina juos su pasirinkto instrumento (fortepijono) muzikinėmis raiškos savybėmis. Muzikinių užsiėmimų metu lavinami vaikų klausymo, dainavimo, grojimo instrumentu įgūdžiai, bei ritmo pojūtis. Programa suteikia galimybę atskleisti vaikų kūrybinius gebėjimus ir prigimties menines galias;

28.2. parengiamasis muzikinis ugdymas skirtas mokiniams susipažinti su meno mokyklos mokomosiomis programomis ir pasirengti pradiniam ugdymui bei apsispręsti dėl tolesnio mokymosi meno mokykloje;

28.3. pradinis muzikinis ugdymas skirtas mokiniams, siekiantiems susipažinti su pasirinktos meno srities ir konkrečios meninės raiškos instrumento savybėmis, atskleisti savo kūrybines galias ir gebėjimus, suformuoti elementarius dainavimo bei instrumento valdymo technikos įgūdžius;

28.4. pagrindinis muzikinis ugdymas skirtas mokiniams, baigusiems pradinio muzikavimo programą ir siekiantiems įgyti konkrečios meno srities, dainavimo ir instrumento valdymo, meninės bei kūrybinės terpės pažinimo pradmenis, atskleisti gabumus ir suformuoti praktinius įgūdžius,

gilinti elementarias muzikos teorijos ir muzikos istorijos žinias, ugdyti didesnės apimties kūrinų, kūrinio formos ir faktūros bei frazių struktūros suvokimą;

28.5. išplėstinis muzikinis ugdymas siūlomas mokiniams, baigusiems pagrindinio muzikavimo programą ir turintiems ypatingų muzikinių gabumų, pasiekimų bei pageidaujantiems toliau plėtoti įgytus meninės saviraiškos gebėjimus ir siekti meninės profesinės kompetencijos;

28.6. profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulis skirtas aukštą mokymosi motyvaciją turintiems gabiems ir itin gabiems muzikai mokiniams;

28.7. muzikinės saviraiškos ugdymas skirtas mokiniams, turintiems silpnesnius muzikinius gebėjimus. Šia programa vykdomas visapusiškas mokinių turimų gabumų atskleidimas ir kūrybiškumo puoselėjimas, saviraiškos poreikių tenkinimas, muzikų, asmeninių ir socialinių bei kitų kompetencijų tobulinimas;

28.8. muzikos mėgėjų ugdymas skirtas ankščiau muzikos nesimokiusiems vyresniems nei 14 metų mokiniams ir suaugusiems. Pasirinkę šią programą mokiniai ir suaugusieji siekia susipažinti su pasirinktos meno srities ir konkrečios meninės raiškos instrumento savybėmis, mokosi atskleisti savo kūrybines galias ir gebėjimus, suformuoti elementarius dainavimo bei instrumento valdymo technikos įgūdžius;

28.9. kryptingas ugdymas meno kolektyvuose skirtas mokinių bendrųjų meninių gebėjimų, integruojančių įvairias meno sritis ugdymui, siekiant geresnių įgūdžių tam tikroje meninės veiklos srityje;

28.10. ankstyvasis dailės ugdymas skirtas vaikams, kurie siekia įgyti dailės suvokimo pradmenis. Mokiniai mokosi plastinės raiškos: spalvinės, grafinės, erdvinės, siejant kartu su dailės pažinimu :dailės istorija, pagrindinių dailės rūšių ir žanrų, tautodailės pradiniu pažinimu, parodų lankymu;

28.11. pradinis dailės ugdymas skirtas mokiniams, siekiantiems susipažinti su įvairiomis plastinės raiškos (spalvinės, piešimo, grafinės, erdvinės) būdais ir techninėmis priemonėmis bei medžiagomis. Vaikai mokomi kūrybiškai jas taikyti projektinėje bei integruotoje meninėje veikloje, dalyvauti parodose bei konkursuose;

28.12. pagrindinis dailės ugdymas siūlomas mokiniams, baigusiems pradinio dailės ugdymo programą ir siekiantiems išsamiau susipažinti su dailės technologijomis, lavinti praktinius gebėjimus ir įgūdžius, atskleisti individualius gabumus, ugdyti dailinį skonį, remiantis tautiniais ir klasikiniais dailės kūriniais;

28.13. išplėstinis dailės ugdymas siūlomas mokiniams, baigusiems pagrindinio dailės ugdymo programą ir turintiems dailės gabumų, pasiekimų bei pageidaujantiems toliau plėtoti įgytus meninės saviraiškos gebėjimus ir siekti meninės profesinės kompetencijos;

28.14. dailės saviraiškos ugdymas skirtas mokiniams, turintiems silpnesnius dailės gebėjimus. Šia programa vykdomas visapusiškas mokinių turimų gabumų atskleidimas ir

kūrybiškumo puoselėjimas, saviraiškos poreikių tenkinimas, dailės, asmeninių ir socialinių bei kitų kompetencijų tobulinimas;

28.15. dailės mėgėjų ugdymas skirtas mokiniams bei suaugusiems, anksčiau nesimokiusiems dailės. Programa orientuota į šiuos dalykus: piešimą, tapybą, kompoziciją, grafiką, keramiką, dailėtyrą, projektinę veiklą. Pasirinkę šią programą mokiniai ir suaugusieji siekia susipažinti su pasirinktos meno srities ir konkrečios dailės raiškos savybėmis, mokosi atskleisti savo kūrybines galias ir gebėjimus, suformuoti elementarius dailės technikos valdymo įgūdžius;

29. Įgyvendinant pasirinktą ugdymo kryptį, parengtas Programas taikomi šie ugdymo metodai:

29.1. aiškinamasis ugdymo metodas-mokytojas pamokoje aiškina mokiniams pamokos turinį;

29.2. iliustracinis ugdymo metodas-mokytojas pamokoje instrumentu rodo, kaip reikia groti;

29.3. imitacinis ugdymo metodas- mokytojas groja, mokins atkartoja;

29.4. demonstracinis ugdymo metodas- mokytojas rodo atliekamos užduoties pavyzdžius;

29.5. darbo grupėse ugdymo metodas- mokinys (iai) ir mokytojas klasėje kartu atlieka užduotis;

29.6. saviraiškos ugdymo metodas- pasireiškia mokiniui atliekant individualias užduotis klasėje ir namuose;

29.7. dainavimo ir grojimo ugdymo metodas- mokiniai pamokose dainuoja, groja įvairius kūrinius;

29.8. muzikos klausymas- įrašų klausymas ir aptarimas, koncertų lankymas;

29.9. koncertinė-projektinė veikla- mokiniai koncertuoja, dalyvauja parodose, konkursuose ir festivaliuose ;

29.10. kiti ugdymo metodai numatyti Mokyklos vykdomose bendrosiose, individualiosiose, muzikinių kolektyvų ir profesinės linkmės muzikinio ir dailės ugdymo modulio programose.

30. Programoms įgyvendinti naudojama mokomoji ir metodinė literatūra:

Instrumentas	Pagrindinės priemonės
Trimitas	S. Balasarian. Trimito grojimo mokykla; J. Usov. Trimito grojimo mokykla; L. Čumov. Jaunojo trimitinko mokykla; J. Usov. Chrestomatija trimitui; L. Čumov. Lengvi etiudai ir pratimai.
Klarnetas	C. Razanov. Klarneto grojimo mokykla; A. Budrys. Klasikų kūriniai klarnetui; B. Dikov. Klarneto mokykla; A. Štark. 40 etiudų; A. Budrys. Muzikos mokyklų repertuaras, III leidimas, gamų pratimai klarnetui; H. Kose. 24 charakteringi etiudai; L. Bethoven. Sonatos; B. Martini. Sonatinos;

	P. Abukevičius. Kūriniai klarnetui, I-II-III-IV-V-VI sąsiuviniai.
Akordeonas	V. Burinskas. Akordeono ABC; A. Baika. Akordeono mokykla; V. Burinskas. Akordeono pradžiamokslis; V. Burinskas. Akordeono mokykla; A. Gražys. Mažasis akordeonistas I-II d.; A. Gražys. Smagios melodijos.
Solfedžio	V. Imbrasienė. I muzikos šalį. I, II, III dalys; R. Kašponis. Solfedžio I-VII klasei; D. Ūsaitė. Solfedžio I, II, III, IV, V, VI dalys; L. Butrimovič. Solfedžio; V. Paketūras. Elementarioji muzikos teorija; R. Pečeliūnas. Solfedžio pradžiamokslis; L. Butrimovič. Vienbalsiai solfedžio diktantai; G. Fridkin. Muzikiniai diktantai; G. Fridkin. Nežinomo teksto solfedžiavimas.
Muzikos istorija	L. Butrimovič. Muzikos instrumentai; L. Butrimovič. Tembriniai diktantai; L. Butrimovič. Muzikos teorijos sąsiuviniai; E. Balčytis. Muzika V, VI, VII, VIII, IX, X klasėms; E. Smirnova. Rusų muzikos literatūra VI, VII klasėms; V. Vladimirov, A. Lagutin. Muzikos literatūra IV klasei; M. Prochorova. Užsienio šalių muzikos literatūra.
Smuikas	R. Gediminienė. Smuiko pradžiamokslis; A. Grigorijan. Gamos ir arpedžio smuikui; A. Gricius. Smuikas mano draugas; S. Šalman. Aš būsiu smuikininkas; B. Dvarionas. Pjesės smuikininkams; K. A. Fortunatova. Jaunasis smuikininkas. I, II, III d.
Kanklės	P. Stepulis. Kanklės; E. Velička. Kanklės mano rankose; S. Miltenis. Melodijų skrynelė; Mokytojo kanklės, paruošė Šiaulių universitetas; A. Žebrauskienė. Skumbina kanklaliai.
Gitara	V. Paliulis. Gitaros pradžiamokslis; S. Daugirdas. Šiuolaikinės gitaros pradžiamokslis I, II, III klasėms; Chrestomatija gitarai I-VI klasėms; J. Rimkevičius. Šešiastygė klasikinė gitara; V. Kalinin. Jaunasis gitaristas.
Saksofonas	R. Gruber. Etiudai saksofonui; T. Hejda. Saksofono mokykla; M. Šapošnikov. Chrestomatija saksofonui; A. Andrejev. Saksofono grojimo mokykla; H. Revčun. Saksofono grojimo mokykla; A. Revčun. 40 etiudų; L. Michailov. Saksofono mokykla; A. Andrejev. Rinktiniai etiudai saksofonui.
Fleita	J. Dolžnikov. Etiudai fleitai; Chrestomatija fleitai III-V klasei; J. Dolžnikov. Lengvos pjesės; G. Teleman. Sonatinos; J. Pakalnis. Pjesės; N. Platonovas. Mokykla fleitai;

	<p>L. Daniel. Išilginės fleitos pradžiamokslis, 1, 2 dalys; Pedagoginis repertuaras 1-3 klasei; E. Tovarnickij. Mokykla fleitai; F. Tomaševskij. Etiudai fleitai 2, 3 dalys; Kompozitorių L. Van Bethoveno, V. A. Mocarto, F. Hendelio, J. S. Bacho, F. Šuberto, L. Glazunovo pjesės ir stambios formos kūriniai.</p>
Specialybės ir privalomasis fortepijonas	<p>V. Krakauskaitė. Jaunasis pianistas; A. Simonavičienė. Pianisto ABC; S. A. Barsukova. Sonatinos ir variacijos; R. Kalinauskienė. Šiuolaikiniai lietuvių kompozitoriai vaikams; R. Ksevičius. Nuotaikos. Lietuvių kompozitorių kūriniai vaikams; L. Kostromitina. Sonatinos mažiesiems; Chrestomatija fortepijonui (I, II klasei); Populiarioji muzika (Ž. Kosma, Dž. Kern, M. Legran, M. Šmite, Dž. Uosner, E. Gradeski); Pjesės fortepijonų duetams. Sudarė Čerkesienė, D. Savickienė; T. Smirnova. Allegro I-VIII tomai; J. S. Bach. Preliudai ir fugos; A. M. Bach. Sąsiuvinis; M. Reznik. Natos ir klavišai; V. Šarkuvienė. Pianisto do, re, mi; N. Bogutaitė-Dėdinienė. Šaltinėlis; G. Milič. Fortepijonas; V. A. Mocarto, J. Haidno, F. Šuberto, F. Šopeno, F. Listo ir kt. klasikų stambios formos kūriniai; A. Николаева. Фортепианная игра: Т. Артёбалеvская. Ребёнок за роялем.</p>
Chorinis dainavimas	<p>J. Karosas. Dainos vaikų chorui; J. Naujalis. Tyliąją naktį; S. Šimkus. Bijūnelis žalias. Harmoninės liaudies dainos; A. Juozėnas. Aranžuotos dainos; N. V. Šeltov. Chorinių partitūrų chrestomatija; J. Karosas. Dainos vaikų chorui; A. Rekašius. ABC – dvibalsės dainelės vaikų chorui; Poltavcev, M. Svetozarov. Chorinių partitūrų kursas, 1 dalis; Ažuoliukas XI. Dainos vaikų ir jaunuolių chorams.</p>
Solinis dainavimas	<p>Lietuvių kompozitorių autentiškos dainos; Lietuvių kompozitorių harmonizuotos liaudies dainos; Lietuvių liaudies dainos be pritarimo (a cappella); Užsienio kompozitorių kūriniai; Rusų klasikų kūriniai; Įvairių tautų harmonizuotos liaudies dainos; Rekomenduojami pratimai pradedantiesiems; Vokalinio repertuaro rinkiniai.</p>
Piešimas	H. Harrison „Piešimo technikų enciklopedija“, K.K. Šiaulytis „Moku piešti 5kl“.
Spalvinė raiška (tapyba)	„Mažoji dailės enciklopedija. Piešimas ir tapyba“, K.K. Šiaulytis „Mano nauji atradimai“. A. Jonaitis „Spalvotyra“.
Kompozicija (kompozicijos pagrindai)	J. Adomonis „Nuo taško iki sintezės“. V. Tamolienė „Ornamentas ir dekoratyviniai darbai“.
Erdvinė plastika (skulptūra)	I. Uvarova „Molis, vanduo ir ugnis“.

Pasirenkamoji dailės šaka (Grafika)	M. Daszynska „Grafikos technikos. Dauginimas ir spausdinimas“. J. Gudmonas „Grafikos išraiškos priemonės“. A. Gurskas „Kaligrafijos ir šrifto pagrindai“.
Dailėtyra	CD. E.H. Gombrich „Meno istorija“, T. Vijrand „Jaunimui apie meną“.
Projektai	Internetas, įvairūs dailės leidiniai.

IV. PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

31. Mokymosi pažangos ir pasiekimų vertinimo Mokykloje paskirtis – padėti mokiniui patikrinti mokymosi pažangą, nustatyti jo pasiekimus, padėti priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi ar veiklos. Mokykloje taikomi pažangos ir pasiekimų vertinimo principai grindžiami nuostata, jog vertinama individuali mokinio daroma pažanga; siekiama, kad vertinimas leistų kiekvienam mokiniui pajauti asmenybės pripažinimą, skatintų mokymosi motyvaciją.

32. Vertinimą ugdymo procese sudaro du vienas kitą sąlygojantys formaliojo ir neformaliojo vertinimo tipai:

32.1. formuojamasis (neformalusis) vertinimas padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, šis vertinimas nesiejamas su pažymiu, jo tikslas yra ne kontroliuoti, o padėti mokytis;

32.2. diagnostinis (formalusis) vertinimas naudojamas siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, baigus (ar prieš pradėdant kitą) temą ar kurso dalį, kursą, siekiant nustatyti mokymosi stipriąsias puses ir spragas, numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus; šis vertinimas siejamas su pažymiu;

32.3. apibendrinamasis (formalusis) norminio tipo vertinimas naudojamas baigus kurso dalyko programą. Jo rezultatai fiksuojami pažymiu dešimtbale ir įskaitine sistema.

33. Vertinimo ir įsivertinimo formos:

33.1. neformaliojo vertinimo: apibendrinimas, pastabos, rekomendacijos, komentarai;

33.2. formaliojo vertinimo: techninės įskaitos (per mokslo metus), kontrolinės pamokos, akademiniai koncertai ir atsiskaitymai (pusmečių pabaigoje), klasių koncertai; konkursai, plenerai, perklamos; patikra ir baigiamieji egzaminai.

34. Mokiniai, baigę pradinio muzikinio ugdymo pakopą, įvykdę programinius reikalavimus ir turintys teigiamus metinius įvertinimus laiko patikrą; baigę bazinį muzikinio ir dailės ugdymo kursą, įvykdę programinius reikalavimus ir turintys teigiamus metinius įvertinimus laiko baigiamuosius egzaminus. Privaloma yra instrumento ir solfedžio dalyko patikra ir baigiamieji egzaminai. Mokinių gebėjimai ir įgūdžiai vertinami 10 balų sistema.

35. Žinių, gebėjimų ir įgūdžių atsiskaitymus, patikrą (III klasėje visų instrumentų), baigiamuosius dailės ir muzikos (VI klasėje: pučiamųjų, liaudies, styginių instrumentų, gitaros specialybių; VII klasėje: fortepijono, smuiko, dainavimo ir chorinio dainavimo), kvalifikacinius

egzaminus organizuoja Mokykla, mokinių žinias vertina Mokyklos direktoriaus patvirtintos vertinimo komisijos.

36. Mokinių pasiekimų vertinimas ir atsiskaitymai baigus programą ar jos dalį vykdomi remiantis Kupiškio muzikos mokyklos mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašu aprobuotu Mokyklos mokytojų tarybos ir patvirtintu Mokyklos direktoriaus 2011 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. 1-93.

37. Apie pasiekimus mokiniai ir jų tėvai/įgalioti atstovai informuojami įrašais pažymių knygelėse, individualiais pokalbiais su instrumento mokytoju ir Mokyklos administracija. Apie vertinimą mokslo metams pasibaigus, egzaminus, kėlimą į aukštesnę klasę tėvai įgalioti atstovai taip pat informuojami per tėvų susirinkimus ir individualiai.

38. Mokymosi pasiekimų pažymėjimų išdavimas:

38.1. baigusiems bazinį muzikinio ir dailės ugdymo kursą išduodamas LR švietimo ir mokslo ministro nustatyto pavyzdžio pažymėjimas – neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimas, kuriame nurodoma: programos ir jos dalių pavadinimai, mokymosi trukmė, apimtis valandomis ir įvertinimas;

38.2. baigusiems išplėstinio ir muzikinės saviraiškos ugdymo kursą mokinio ar vaiko tėvų/įgaliotų atstovų pageidavimu išduodamas Mokyklos atitinkamos klasės baigimo pažymėjimas;

38.3. baigusiems pradinio ugdymo kursą ar programos dalį mokinio ar vaiko tėvų/įgaliotų atstovų pageidavimu išduodamas Mokyklos atitinkamos klasės baigimo pažymėjimas.

39. Mokiniai, baigę bazinį muzikinio ar dailės ugdymo kursą gali tęsti mokymąsi konservatorijose, menų gimnazijose, nacionalinėse menų mokyklose, kolegijose arba aukštosiose mokyklose.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Atskirų kursų instrumentų ir mokomųjų dalykų bendrąsias ir individualiąsias muzikinio ir dailės ugdymo programas tvirtina Mokyklos direktorius.

41. Aprašo įgyvendinimo stebėseną vykdo Mokyklos direktorius (ar jo įgalioti darbuotojai) bei Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Kultūros ir švietimo skyrius.

PRITARTA

Kupiškio muzikos mokyklos tarybos posėdžio
2011 m. rugsėjo 9 d. protokolo Nr. 2 nutarimu